

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
În străinătate . . . . . 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Pentru lumină și înaintare

— Adunarea anuală a „Astrei“ culturale la Brașov —

De A. Melin

În zilele 8—10 Septembrie „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ își ține adunarea generală anuală în orașul Brașov, la poalele Carpaților, în mijloc de țară. Bătrâna noastră tovarășie pentru învățătură și lumină își cheamă iarăși fiil la sfat și la dare de seamă. Frumosul oraș de la poalele Tâmpel primește cu multă bucurie pe crainicii și împreună-lucrătorii culturii românești. Vor fi de față toți aceia cari au la inimă înaintarea și lumina poporului nostru.

În lumea răvășită de fel de fel de furtuni și boale sufletești de astăzi, adunări ca cea de la Brașov din zilele acestea, este deosebit de bine venită. Adunarea „Astrei“, unde se întâlnesc frați de aceleași gânduri din toate treptele și breslele, începând de la vlădică până la opincă, este un bun prilej ca oamenii, lăsând la o parte măruntele necazuri zilnice și toate deschilnirile de credințe și partide politice, să se simtă întâi de toate Români și să caute, în bună înțelegere, cărările cari duc la înălțarea și întărirea întregului neam.

Acesta a și fost scopul cel dintâi pe care l-au prevăzut pentru „Asociațiune“ întemeietorii ei înainte cu 72 de ani, maril Arhierel Alexandru Șterca Șuluțiu și Andrei Șaguna, cu cărturarii Timotei Cipariu, George Barițiu, Ioan Pușcariu și alții. Asociațiunea trebuia să fie un razim de înălțare și de încurajare pentru Românii din părțile ardelenne, cari trecuseră destul de nenorocos peste timpurile de prefacere de la 1848—49.

Și „Asociațiunea“ și-a și îndeplinit, cu deplin folos, această nobilă chemare pe care l-au merit-o marli ei întemeietori. Ea a fost chiagul care ne-a ținut împreună în toate durerile și bucuriile unui trecut mai mult decât mășter și potrivnic. În jurul „Astrei“ am fost totdeauna frați adevărați, scaldându-ne sufletele în soarele celor mai curate simțiri românești și de unire națională. La „Astra“ am fost o singură tabără, însufleții de aceleași gânduri și scopuri, cu privire la viitorul și întărirea neamului și a poporului nostru. Dacă de la 1861 încoace, „Astra“ n'ar fi făcut altceva decât că a ținut pururea viu simțământul de român și de unire nedespărțită între fiilii acelui neam, numele ei totuși ar trebui să fie încrestat cu slove de aur în istoria poporului românesc.

Bătrâna „Asociațiune“ nu și-a sfârșit însă marea și nobila ei chemare. Adevărat că astăzi, noi Românii ne găsim în cuprinsul aceluiași tericte granți, sub același steag și sub una și

aceeași oblăduire, dar simțământul românesc nu trebuie totuși să adoarmă niciodată, cât timp vor mai răsuna prin vălele Carpaților graiurile strănepoșilor lui Traian. În frământările vieții de toate zilele avem atâtea coticuri cari ne despart și ne învrăjesc, atâtea dureri și nemulțumiri între frate și frate, cari ne înveninează. La „Astra“ ne putem desface de toate și inimile pot să ne bată împreună.

TIMOTEI CIPARIU
Unul dintre întemeietorii
„Astrei“ culturale

În afară de acestea în timpul din urmă „Astra“ a găsit numeroase noul cărări prin cari se poate ajuta înaintarea în învățătură a poporului românesc. Astfel la Sighet s'a încercat o școală nouă pentru țărani, despre care am scris și noi la timpul său în această gazetă. La Cluj un mare număr de tineri cu carte înaltă s'au înregimentat în oastea culturală a „Astrei“ tipărind o foarte serioasă publicație sub titlul de „Gând Românesc“. Tot în jurul „Astrei“ începe să se grupeze și tineretul sportiv (voinicesc) al țării, alcătuiind vigoasă oaste a „Șoimilor“, cum sunt „Socolii“ la Cehi și la Sârbi. Iar vechile „Despărțăminte“ ale Asociațiunii reinvie tot mai mult, sporind munca pentru lumina și înălțarea poporului nostru.

Așa fiind, bătrâna Asociațiune dă dovezi tot mai multe că este de viață și trebuie să trăiască spre binele și înălțarea neamului. Serbările din acest an de la Brașov, pe cari le onorează cu prezența Sa însuși M. S. Regele, vor fi un nou prilej ca Astra să-și dovedească și mai mult puterea de atragere pentru toate inimile românești cu dragoste de neam și țară. Adânc convinși de rosturile patriotice ale

„Astrei“, închinăm și noi, cu toată însuflețirea, modestul steag al acestei gazete în fața adunării de la Brașov și dorim „Astrei“

Să crească și să înflorească!

Cei dintâi membri din Blaj

ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român

În ziua de 5 Noembrie 1861, când s'au pus la Sibiu temelile „Astrei“ culturale de astăzi, s'a cetit în adunare și cea dintâi listă de membri, din care spicuim numele Blăjenilor, ca să se vadă, cu câtă însuflețire au conlucrat cărturarii și locuitorii Blajului la întemeierea vechiului nostru așezământ de învățătură românească.

În fruntea listei se află: Excelența Sa Mitropolitul Alexandru Șterca Șuluțiu, membru fondator, cu suma de 2000 floreni. Tot între fondatori se află Venerabilul Capitul Mitropolitan cu 200 floreni.

Urmează: Nicolae Moldovan neguțător, Alumnii Seminarului Metropolitan, Alimpiu Blășianu profesor, George Pop econom, Basiliu Rațiu prepozit; Constantin Alutan canonic, Teodor Sereni canonic, Constantin Popfalvi canonic, Nicolae Maniu, Ladislau Pop, Ioan Antoneli profesor, Ioan Moldovan profesor, Gavril Pop profesor, Vasile Popescu profesor, Ioan Pamfilie, Gedeon Blășian, Teodor Deac vice-rector, Ioan Rusu profesor, Alexandru Neagoe, Simeon Pop Mateiu profesor, Ioan Cherecheș notar comunal, Alexandru Micu profesor, Nicolae Tipograf, Mihail Grama, Ioan S. Stoian profesor, Iosif Tarța profesor, Ioan Balint, Petru Grama, Toma Ieronim Albani călugăr, Ioan Popescu profesor, Gregoriu Pongratz, Aron Boeriu profesor, Timotei Cipariu profesor, Basiliu Puian și George Rațiu teolog anul IV. În total 37 membri.

În aceeași listă mai aflăm și Comuna Sâncel, de lângă Blaj; apoi pe Teodor Frățilă, Nicolae Rusan și Zaharie Bran paroh, din aceeași comună.

În anul următor, 1862, la adunarea generală din Brașov (16—18 Iulie) numărul membrilor blăjeni ai Asociațiunii a sporit la cifra de 45. Interesant este să se știe că, în anul 1862, numărul membrilor „Asociațiunii“ se împărția astfel:

Brașovul (cu neguțătorii cei mulți) 49 membri. Blaj 45, Sibiu 35, Alba-Iulia 34, Făgăraș 21, Reghin 20, Viena 18, Părțile ungurene 33, Banatul 12, Bucovina 8, Moldova 9, Muntenia 5; ceilalți membri, până la 555, erau resfirați prin celelalte ținuturi ale Ardealului.

Sandu Logofăt

Concordat între Vatican și Germania. Oricâte rele povestesc zările jidovești despre Hitler, care este astăzi stăpânul și dictatorul Germaniei, ca și Mussolini al Italiei, Hitler este creștin cinstit care a făcut pașii de lipsă ca să se facă o înțelegere între Vatican și Germania. Această înțelegere numită concordat s'a și încheiat și iscălit în ziua de 20 Iulie 1933.

Cât ne iubește Dumnezeu

„Că așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cece crede întru dânsul să nu piară ci să aibă viață de veci”, zice sf. evanghelist Ioan în evanghelia din Dumineca dinaintea Înălțării sfintei Cruci (3, 14—17).

Ce bine ar fi dacă ne-am da seama de aceste cuvinte ale învățelului pe care-l iubea Isus! Eu cred că dacă ne-am da seama de această dragoste cu adevărat nețărâmură a lui Dumnezeu, în veci n'am păcătui. Sf. Ignatius de Loyola spune că Dumnezeu ne iubește mai mult decât ne iubim noi înșine. Cea mai mare dragoste pe pământ este dragostea mamei către copiii ei. Isaie prorocul ne asigură însă că dragostea lui Dumnezeu către noi oamenii este mult mai are.

Un principe a poruncit să i-se facă o statuie de inger din marmură albă. Ingerul ținea în mâna stângă un inel de argint atârnat de un fir de mătăasă, iar în mâna dreaptă un inel de aur atârnat de diamante. Inelul de argint însemna dragostea oamenilor față de noi, care nu este tare și atârnat de un fir subțire de mătăasă rupându-se ușor. Inelul de aur însemna dragostea lui Dumnezeu față de noi oamenii, care este foarte tare și nu se poate nimici, asemenea diamantului.

Marea dragoste a lui Dumnezeu față de noi oamenii se vede mai ales din faptul că a trimis pe Fiul său unul născut pe pământ, ca să ne mântuiască. Avraam și-a arătat marea sa dragoste față de Dumnezeu prin aceea că a fost gata să-și jertfească pe fiul său Isac. Iară Dumnezeu și-a arătat marea sa dragoste față de noi prin chiar jertfa Fiului său. Și acest Fiu s'a jertfit de bună voie și cu cea mai mare dragoste, ca să ne poată mântui și împăca cu Tatăl Său, pe care l-am vătămat atât de mult. Dragostea aceasta mare nici nu i-o trage nimenea la indoială.

Iată cum ni-se descrie această dragoste în viața sf. Ieronim, unul dintre cei mai de seamă dascăli ai bisericii, mort la anul 420. Acest sfânt a trăit 25 ani în peștera din Villain, în care s'a născut Isus. Intr-o zi sf. Ieronim se rugă astfel: „Dragă Isuse, cum să-ți răsplătesc că te-ai culcat în această peșteră și atâta ai suferit pentru mine?” Isus i-a răspuns: „Laudă pe Dumnezeu cu cuvintele: mărire întru cei de sus lui Dumnezeu.” Sfântul răspunse: „Ați dori să-ți dau și eu ceva, îți dau toți banii mei”. Copilul Isus îi șopti: „Banii dă-i săracilor, și e ca și când mi i-ai fi dat mie”. A treia oră se rugă sfântul: „Mă supun. Dar și eu trebuie să-ți dau ceva, altfel mor de durere”. „Ei, atunci dă-mi păcatele tale, și eu le duc cu mine.” Atunci sf. Ieronim începu să plângă și zise: „Dragă Isuse, ica atunci cece este al meu, și dă-mi cece este al tău”.

Dumnezeu iubește înainte de toate pe cei drepti. „Celorce iubesc pe Dumnezeu, toate li-se lucrează spre bine”, ne asigură sf. apostol Pavel, la Romani 8, 28. La ceice-l iubesc pe Dumnezeu, Tatăl și Fiul vor veni și sălaş la el vor face, ne asigură sf. evanghelist Ioan (14,23). Iară la sf. evanghelist Mateiu cetim: „Și tot cece-și va lăsa casa, sau pe frați, sau

pe surori, sau pe tată, sau pe mamă, sau pe muiere, sau pe prunci, sau țarinile pentru numele meu, însutit va lua, și viața de veci va moșteni” (19,29).

Dar chiar și pe păcătoși îi iubește Dumnezeu, „că soarele său îl răsare peste cei răi și peste cei buni, și plouă peste cei drepti și peste cei nedrepti” (Mateiu 5, 45).

Atunci pentru ce ne trimite suferințe, veți întreba poate. Sf. Augustin vă răspunde numai decăt: „Asemenea este Dumnezeu unui medic, care numai pentru aceea arde și taie, ca să ne facă sănătoși”. Dumnezeu îi iubește pe păcătoși, fiindcă știe că și în cel mai păcătos om este ceva bun, iară din această puținică bunătate se poate desvolta părere de rău pentru păcate, pocăință și îndreptare.

În anul 70 după Christos, pe vremea împăratului roman Vespasian, senatul roman și-a pus întrebarea, ce nume să i-se dea celui mai mare dintre zei, lui Zeus sau Iupiter. Un senator a propus să i-se dea numele de zeul bogăției, celalalt a fost de părerea să fie numit zeul puternicilor, al treilea să i-se dea numirea de zeul înțelepților. Pe urmă unul dintre senatorii făcu propunerea următoare: „Dacă Iupiter este zeul bogăției, nu poate fi zeul săracilor; dacă este zeul puternicilor, nu poate fi zeul celor supuși; dacă este zeul înțelepților, nu poate fi zeul celor fără știință și carte”. Apoi le arată senatorilor o icoană a unui bărbat frumos cu fața plină de bunătate. Sub icoană erau scrise cuvintele: „Eu vă iubesc, vă împărtășesc daruri și vă iert, pentru că eu sunt zeul iubirei”. Senatorii se dumeriră însuflețiți și-l numiră pe Iupiter zeul iubirei. Cu cât mai mult merită acest nume Dumnezeu cel adevărat, Dumnezeu creștinilor!

Cu tot dreptul zice deci sf. evanghelist Ioan: „Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cece crede întru dânsul să nu piară, ci să aibă viață de veci”, iară sfânta noastră biserică își încheie atâtea rugăciuni cu cuvintele: „Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești și ție mărire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Spiritului Sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor Amin”.

Părintele Iuliu

Legile stupăritului

Unul dintre cei mai mari apicultori, Swilling, a statorit următoarele 10 legi pentru stupărit:

1. Nu începeți stupăritul cu roi slabi, ci cu cel puțin 2 stupi buni.
2. Țineți stupi cu albine multe. (Biruința o câștigă numai armate mari).
3. Impedecați roirea prea multă în stupăria voastră.
4. Roi slabi, uniți-i câte 2—3 la olaltă.
5. Grijiți să aveți tot regine tinere, dela ele atârnată înaintarea stupului.
6. Fiți cu mare atențiune la recoltarea mierii, nu luați prea multă. Aceasta ar fi ca și când ai tăia găina pentru ou.
7. Nu socotiți stupii cu cadre mobile, ca pe nește jucării. Albinele iubesc liniște și odihnă. Supărarea deasă nu le place.
8. Hrănirea roilor și a stupilor în vremuri nepotrivite, e foarte bună socoteală.
9. Învățați stupăritul, și plângerile D. voastre vor înceta.
10. Cel mai mare dușman al albinelor, e stuparul care nu-și pricepe meseria.

Ignat Borza,
agricultor, Turda

Școala plugarilor

— Să ne dăm copiii la școlile de agricultură —

Țăranii noștri sunt grozav de îngrijorați pentru viitorul copiilor lor. La ce școală să-i dea? Ca să-i facă „domni”, ca până acuma, nu se mai plătește. Se gândesc la toate, numai la cece ar trebui mai mult, la școlile de agricultură nu se gândesc, măcară agricultura, adevărată lucrarea pământului, este ocupația de căpetenie a 80% dintre locuitorii acestei țări.

Cei mai mulți elevi ai acestor fel de școli sunt minoritari, unguri, sași, ruși, bulgari și alte neamuri, români sunt mai puțini, bagseama fiindcă țăranii noștri nu au cunoștință despre acest fel de școli, la cari ar trebui să avem an de an cel puțin câte un băiat din fiecare comună românească.

Indemnăm înainte de toate pe țăranii mai înstăriți să-și trimită copiii la această școală, mai ales că până la 30 Septembrie nu e târziu să și înainteze cererile.

Școlile de agricultură grad I, cum e bună oră cea din Turda, au scopul 1) să formeze plugari luminați, cari, întorcându-se acasă, să servească drept pildă pentru plugarii din acele părți; 2) să conducă economia Camerelor de Agricultură, fermele model, pepinierele de pomi și vițe de vie, să devină crescători de animale, conducători de stațiuni experimentale agricole și să fie agenți pentru cultura tutunului, și așa mai departe; 3) să formeze personalul de conducere și ajutor pentru întreprinderile agricole particulare.

Școala are trei clase, așa că învățământul ține trei ani. Ceice absoalvă această școală își pot continua studiile în școlile de agricultură, horticultură (grădinărit) și viticultură (vierit) de gradul II., și după terminarea acesteia pot trece în Academii de Înalte Studii Agronomice, la Cluj ori București.

Absolvenții școlii au drept la serviciul militar cu termen redus la un an.

În această școală se pot înscrie tinerii în vârstă de cel puțin 13 ani, sănătoși, bine desvoltați, cari au absolvit cu succes 4 clase primare. Nu pot fi primiți decât cei foarte sănătoși și cari vor putea face examenul de admitere. Ceice au absolvit 7 clase primare sau 2 clase secundare, pot fi primiți în clasa II, pe baza unui examen de primire.

Cererea de înscriere, timbrată cu 11 Lei timbre fiscale și 1 Leu timbru de aviație, se adresează Direcțiunii, până la 30 Septembrie, și trebuie să fie scrisă și iscălită de părinte sau tutor. La cerere se adaugă 1) extras de naștere; 2) actul de naționalitate; 3) actul de revaccinare; 4) certificatul de absolvire al școlii primare; 5) certificat de situația materială, în care să se arate averea ce o au părinții și cât impozit global plătesc. Acest certificat îl face primăria și-l iscălește percepția, la care se plătește darea; 6) o declarație a părintelui sau tutorului prin care se obligă să plătească taxele cerute de școală, și că este gata să restituie cheltuielile de întreținere statului, dacă elevul s'ar retrage din vîna sa dela școală. Ceice vor avea la examen media cel puțin 7, vor primi bursă, ceilalți vor plăti la an 3000 Lei, în două rate egale, la 1 Octombrie și 1 Aprilie.

Examenul de admitere se ține la 1 Octombrie. El este în scris și oral, și se face din aritmetică și geometrie, citire, scriere și exerciții gramaticale, după programa școlilor primare. Să ducă cu sine 3 rânduri de albituri, 3 cearșafuri, 3 fețe de perină, dos de saltea, pernă și o pătură de lână.

Ne-am bucura foarte mult, dacă acest îndemn l-ar urma cât mai mulți și dacă cetitorii

noștri și-ar da în sfârșit seama că plugăritul este lucrul de competență în țara aceasta, că astăzi nu se mai poate trăi cu vechile metode ale plugăriei, că celelalte țări ne întrec chiar și în plugărit și că și pentru a deveni plugar bun, trebuie învățatură și bătaie de cap. Trei mii de Lei la an oricare plugar instruit poate jerfi pentru unul dintre fiii săi, care apoi va fi cel mai de seamă gospodar din sat.

Două bucurii

De praznicul Adormirii Preacuratei satul nostru *Săvăstreni* s'a bucurat de ascultarea câtorva predici, ținute de un sânguinos propovăduitor al cuvântului bun, care este pâr. profesor *Dumitru Neda* dela Blaj. Cele 4—5 zile, în care părintele a fost predicator misionar în comuna noastră, au fost zile de deplină antrenare și aleasă înălțare sufletească. Lucrul câmpului destul de întârziat n'a fost piedecă pentru credincioși, întru ascultarea predicilor. Credincioșii parohiei, doraici de a fi premeniți sufletește, au alergat în număr frumos, sub patrulele pâr. profesor misionar, care cu multă și îndelungă răbdare i-a ascultat, singur, pe toți.

La încheierea misiunilor, a participat un considerabil număr de intelectuali și alți credincioși, din comunele apropiate. Poporul și-a exprimat mulțumirile, prin pâr. local *Al. Cismașiu*, rugându-l tot odată pe pâr. misionar să transmită urările de bine ale tuturor Excelenței Sale pâr. Mitropolit *Vasile Suciu*. — Aceasta e una dintre bucuriile dela *Săvăstreni*.

Alta:

După misiuni, pâr. profesor *Neda*, însoțit de intelectuali dela noi și jur, cam vreo 25 persoane, bătrâni și tineri, a făcut o excursie în munții noștri, excursie a cărei suflet a fost chiar dânsul.

S'au vizitat munții: *Budin*, cu un mie popas la casele vânzătorilor. De acolo, — unde am putut observa un splendid răsărit de soare — a doua zi s'a trecut la *Lupșa*, *Belia*, *Petrile Popii*. Negurile și ploaia trecătoare din această zi n'a făcut decât să adaugă farmecului colindării prin munții țării *Făgărașului* o nouă trăstură plăcută. Prin munții aceștia am avut fericeirea să călcăm pe urmele legendarului erou și întemeietor al Munteniei, *Radu Negru*. Tot prin acele locuri s'a putut observa urma vechii granițe, indicate prin movile de piatră betonată care azi servesc drept călăuză excursioniștilor.

Icoana înălțimilor căptușite cu jneperi a ciobanilor euminiți și sprinteni, a turmelor răsărate pe coaste și funduri de văi, a izvoarelor cristaline, a căilor șerpuitoare printre brazi și pe sub coperiș de cetină, a tancurilor greu de atins și a stâncii lor din rariște; zic: icoana acestor mândreți ale pământului românesc cu pajști la poală de munte și cu viorele prin mătasa ierbii de-un verde mulcom, s'au vădit, sigur că vor urmări încă multă vreme pe pâr. misionar, cum ne urmăresc pe noi amintirile zilelor petrecute împreună în Casa Domnului din *Săvăstreni* și prin cetatea de piatră și pădure a munților noștri. — Rugăciunile pâr. misionar cuprindă-ne și pe noi, cum ale noastre îl cuprind pe *Sfinția Sa*.

Melania Micu

O faptă frumoasă. Credincioasa *Cordis* Vilma din parohia *Sârbi* (județul *Satu-Mare*) a donat bisericii de acolo un clopot în greutate de 50 kgr. în suma de 6000 Lei, pe lângă donațiunile ce le-a făcut acestei biserici până acum în suma de aproape 100.000 (una sută mii) Lei. Dumnezeu să-i răsplătească.

La noi

Abia a dat timpul spre toamnă și viața politică, mai ales cea din Muntul țării, a început să fie din nou frământată.

Scandalul Skoda

Pricina noilor frământări, cari au cuprins cu deosebire partidul dela putere, e a se căuta în procesul *Skoda* — *Seletzky*. — Consiliul de război, pe lângă toate mărturisirile favorabile lui *Seletzky*, făcute de generali — foști miniștri de război (dd. *Mărdărăscu*, *Cihoski*) și alți martori de seamă; pe lângă toată credința celor cari au urmărit dezbaterile procesului, că dracul nu e așa de negru precum se închipue, totuși l-a condamnat pe reprezentantul fabricii *Skoda* la 5 ani închisoare.

Această judecată a fost socotită nedreaptă și aspru criticată mai ales de foile din *Cehoslovacia*, cari seriu, între altele, că procesul *Seletzky* a fost numai fuma cu care voiau să sugrume pe alteineva. Acel alteineva ar fi d. *Iuliu Maniu*, pe care anumiți dușmani ai *Dsale* voiau să-l amestece în afacerea *Skoda*, învinovățându-l că ar fi luat bani dela *Seletzky*, atât *Dsa* cât și d. *Romul Boilă*, pentru că să facă comanda de arme la fabrica *Skoda* din *Praga*.

Pentru că să se poată susține această învinuire, între declarațiile lui *Seletzky* — după cum au spus advocații apărători: d. *Radu Rosetti*, decanul baroului advocaților din *București*, și d. *Em. Vasiliu Cluj* — s'au strecurat și unele fraze pe cari *Seletzky* nu le-ar fi spus. D. *Vasiliu Cluj*, într-o scrisoare publicată în ziarul „*Lupta*” din *București*, a arătat cu fotografii, cari ar fi declarațiile false prin cari se încerca compromiterea dlui *Maniu* alături de d. *Romul Boilă*.

Faptul acesta a stârnit mare valvă. D. *Maniu* s'a supărat că guvernul nu-i ia apărarea și lasă să se încerce necinstirea *Dsale* prin fel de fel de mârșăvenii.

Înțelegându-se această supărare, d. *Madgearu*, după ce a vizitat pe d. prim-ministru *Vaida* care zăcea bolnav de rinichi la *Cluj*, s'a aruncat până la *Bădăcin*, la d. *Maniu*.

Reîntors la *București* a dat ordin ziarului guvernului „*Dreptatea*” să sară întru apărarea dlui *Maniu*, iar d. ministru de război, generalul *Samsonovici* a dat încredințare dlui general *Partenie* să cerceteze învinuirea de falsificare ce se aduce dlui colonel *Pomponiu*, prim comisar regal, care a susținut acuzarea în procesul *Seletzky*.

Poate că lucrurile s'ar fi potolit, dacă nu se turna ulei pe foc. Anume, d. deputat *Zaharie Boilă*, fratele dlui *Romul Boilă*, s'a apucat și cu data de 1 Septembrie a făcut un manifest cu titlul „*A bătut ceasul*”. Manifestul tipărit la *Dicioșanmărtin*, a fost imprăștiat în toate părțile. În el d. *Boilă* spune că relele din țară vin în bună parte din pricina amestecului persoanelor nechemate în treburile cărmuirii.

Aflând despre aceasta d. *Vaida*, a dat ordin ca manifestul să fie confiscat. La aceasta d. *Z. Boilă* și-a dat demisia din postul de director al ziarului „*Patria*” din *Cluj*.

Manifestul dlui *Boilă* a stârnit mare valvă, fiindcă lumea crede că la spatele *Dsale* ar fi d. *Maniu*. D. *Maniu*, întrebat de un gazetar

dela „*Dimineața*” (V. *Munteanu*), a declarat că manifestarea dlui *Zaharie Boilă* s'a produs fără știrea *Dsale*.

Luni d. *Vaida* s'a prezentat în audiență la *Sinaia* M. S. Regelui, iar pe Marți a chemat un consiliu de miniștri, pentru a discuta chestiuni urgente.

Azi (Luni) când se seriu aceste rânduri încă nu se știe ce desnodământ vor avea lucrurile. Destul că vrajba, care până acum era în familie, acum pare a ieși în stradă.

Dela liberali

Simțind, că din cauza neînțelegerilor din partid, guvernul e amenințat să cadă, liberalii au făcut o nouă încercare de reintregire a partidului, în nădejdea că astfel ei ar putea fi chemați să ia locul guvernului național-țărănesc. — Din încredințarea dlui I. G. *Duca* d. *Vasile Sassu* a avut o întrevvedere cu d. *George Brătianu*, făcându-i propunere de reintegrare în partid. D. G. *Brătianu* însă nici acum nu vrea să știe de reintegrarea partidului sub președenția dlui *Duca*. Așa că liberalii bătrâni nevoind să-și „mănânce” șeful, tratativele s'au rupt, rămânând lucrurile cum au fost. Se vede că d. *George Brătianu* știe ce știe, de aceea nu vrea să lase din '48.

Străduințele guvernului

Guvernul, pe lângă greutatea din partid, are de înfruntat greutatea economice. Din pricina hotărârii de încetare a plăților externe, creditorii din străinătate au încunostințat guvernul român că nu vor lua parte la tratativele cari trebuiau să înceapă la *Paris*, la 5 Septembrie. Pentru a-i mai îndupleca pe creditorii d. *Madgearu* a trimis pe d. subsecretar de stat *Ghelmegeanu* în *Austria*, la *Bad Gastein*, unde se află d. *Titulescu*, pentru a-l ruga să intervină și *Dsa* pe cale diplomatică pe lângă creditorii, ca să stea de vorbă cu trimiși români.

De altă parte guvernul a încheiat tratatele de comerț cu mai multe țări — (*Germania*, *Italia*, *Belgia*, *Polonia*, *Ungaria*) pentru că să ușureze exportul bogățiilor noastre de cereale, lemne, petrol și altele.

Numai de ar avea și timpul să le pună în aplicare, înainte ca a pizmei răutate și oarba neunire să-i curme străduințele de îndreptare a jalniciei stării economice și financiare de astăzi.

Ultima oră

Înainte de a pune gazeta sub tipar s'a vestit prin radio că dnii deputați *Zaharia Boilă*, *Lenuța* și *Ilie Lazar* au fost excluși (scoși) din partidul național-țărănesc. Guvernul având încrederea M. S. Regelui, își va continua cărmuirea.

In străinătate

Neastâmpărul Hitleriștilor și Franța

În *Germania* revoluția național-socialiștilor își urmează drumul. Mijloacele nu se aleg de aceea nu e mirare că zilnic au loc bătăi și omoruri. — Hitleriștii prigonesc și pe cei cari și-au părăsit țara. Așa, de curând a fost omorât la *Marienbad*, în *Cehoslovacia*, profe-

sorul Teodor Lessing. — Nu le pasă de ce zice lumea.

În primele zile ale lui Septemvrie a avut loc la Nürnberg, în Bavaria, congresul partidului național-socialist. S'a strins lume grozav de multă. S'au ținut vorbiri și au defilat vre-o 200.000 de hitleriști. Cancelarul Hitler și ministrul Gœbels au făcut declarații cari au stârnit iarăși mult sânge rău.

Dacă Germania ar lupta numai contra comunismului și contra jidanilor, n'ar fi mare supărare. Mai dureros e însă faptul, că ea a început să se pregătească de război, pe față. De aceea nu e mirare că primul ministru francez, d. Daladier, ca răspuns, a inspectat întăriturile construite de Franța la granița dinspre Germania, iar ministrul de externe Paul Boncour a declarat că Franța este destul de puternică pentru a rezista oricărei încercări violente.

Austria între ciocan și nicovală

Germania și-a pus ochii pe Austria, pe care ar vrea să o înghită cu orice preț. Și fiindcă guvernul austriac în frunte cu cancelarul Dollfuss se împotrivesc, Germania pe sub mână sprijinește întărirea partidului național-socialist (hitlerist) în Austria și a început să înarmeze cu miile pe tinerii austriaci cari s'au refugiat în Bavaria. Când aceștia vor fi destul de mulți și îndeajuns de instruiți, d. Hitler vrea să le dea drumul în Austria, unde să răstoarne cu puterea guvernul de azi și să se proclame alipirea Austriei la Germania. În felul acesta Germania crede că nu i-s'ar putea băga de vină că ar fi călcat tratatele de pace. — Ușor s'ar putea întâmpla însă, ea, din pricina încercărilor de contopire a Austriei cu Germania, să izbucnească schinteia războiului viitor.

D. Mussolini lucrează

Ducele Italiei nu stă o clipă cu mâinile în sân. El nu numai că a făcut rânduielă în lăuntrul țării sale, ci ține să lege cât mai multe prietenii și în afară. Acum a încheiat un pact de amicitie, de neagresivitate și de neutralitate cu Rusia Sovietică, pe termen de 5 ani.

De altă parte, încet dar sigur, Italia străbate în Albania, unde de curând a făcut ca limba italiană să se introducă în mod obligatoriu în toate școlile. Și o poate face, fiindcă Italia sub conducerea sa, s'a ridicat și întărit mult. Dl Mussolini a spus în zilele acestea la o întrunire: „Popoarele puternice au prieteni, vecini și îndepărtați. În caz de război ele sunt temute. — Popoarele slabe, în timp de pace sunt singure și neștiute în samă, iar în caz de război sunt în primejdie să fie zdrobite.”

De acest adevăr spus de Ducele italian ar trebui să țină seamă și oamenii noștri politici. Căci o țară nu se întărește prin lupte scârboase între frați, și numele ei bun nu crește prin stârnirea de procese scandaloase, cari ne fac de rușine în țară și străinătate.

Dr. Coriolan Suci

Din bătrâni

Dele cerul, ca precum toți suntem de un sânge, toți ne-am îndulcit dela sânul mamei noastre cu aceleași cuvinte dulci, toți ne suntem frați, oricât ne despart munții și văile, și oricât ne împart stările politice și confesiunile religioase, tot numai una să fim: o națiune, o limbă, o literatură!

Timotel Cipariu

Din Cuvânt la Asociațiune, Brașov 1862

O frumoasă danie a I. P. Sale Mitropolitului. Exelența Sa înaltpreasfințitul nostru Mitropolit face prin circulara VIII—1933, un călduros apel către preoți și popor, ca să contribuiească cu cât vor putea pentru ridicarea unor locașuri de rugăciuni potrivite pentru frații noștri uniți din Vechiul Regat. Exelența Sa a deschis până acuma astfel de capele la Ploiești, Constanța și Galați. Ca să premerge cu pildă bună, Exelența Sa ne încunoștințează că a luat asupra sa sarcina de 100 mil Lei, pentru câștigarea unei case la Ploiești. Rogăm și noi și îndemnăm din toată inima pe ceterii noștri să contribuiească fiecare cu ce va putea, chiar și cu bucate, ouă, pul, găini sau alte animale, pentru acest scop. Aceste daruri apoi curatoratele bisericesti le vor vinde, iar banii îi vor trimite, până la 25 Octomvrie, la Administrația Centrală Capitalară din Blaj.

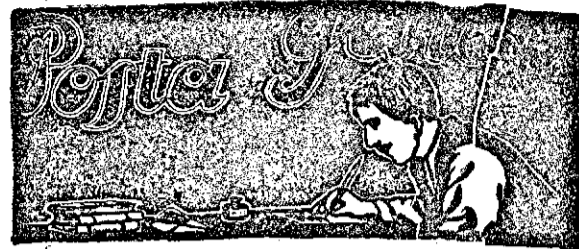
Un nou tren trece prin Blaj. Începând cu ziua de 10 August s'a pus în circulație un nou tren rapid, numit rapid Ardeal, așa că de atunci încoace avem spre Brașov-București 9 trenuri și tot atâtea și spre Cluj-Oradea. Noul tren rapid Ardeal Nr. 3 sosește dela București în gara Blaj la orele 20 29 și pleacă la 20 30, iară cel dinspre Cluj-Oradea, având Nr. 4, sosește la noi la 11 48 și pleacă la 11 49.

Nu primiți bani falșificați! De o vreme încoace sunt pe piață o mulțime de bani falșificați, atât de hârtie, cât și de metal. Banii de metal, mai ales cei de 100, 20, 10 și 5 Lei, se cunosc, dacă sunt falșificați ori ba, de pe sunet. De aceea, înainte de a-i primi, bateți-i de un obiect tare și băgați de seamă cum sună. Ceice primesc bani falși se pedepesc, conform articolului 209 din lege, cu închisoare până la 6 luni și cu amendă până la 10.000 Lei.

Noul nunțiu papal dela București. Exelența Sa Valerio Valeri, despre numirea cărui am scris la vremea sa, a sosit în țară și se află la București. Exelența Sa împlinește în curând, la 7 Noemvrie, vârsta de 50 ani, s'a născut în orașul Santa Fiore al Lombardiei din Italia, are patru doctorate, în filozofie, teologie, dreptul bisericesc și dreptul civil, este arhiepiscop de Efez și a fost delegat apostolic la Ierusalim, purtând de grijă și de catolicii din Egipt și Abisinia. Îi dorim din inimă să se simțească bine la noi în țară și să poată avea bucurii cât mai multe.

300 Km. pe jos. Un marș zdravăn! Și încă în 14 zile. Cel care vrednicește laudă este dl învățător Dumitru Lisandru din comuna Glod j. Alba, care a pornit singur în excursie (călătorie de plăcere) din orașul Alba Iulia, și hal pe jos apostolicește, prin Teiuș, Aiud, Poiana Aiud, Vălișoara, Lunca, Sălcia, Muncel, V. Lupșei, Lupșa, unde a fost legitimat amănunțit de primarul locului, apoi Bistra, Câmpeni, Săcătura, Albac, Scărișoara, apoi Vidrele de jos, de mijloc și de sus, unde a vizitat casele lui Avram Iancu, pentruca să fie pe Duminică 16 Iulie la vestitul „târg de fete” de pe Muntele Găina. După ce și-a săturat ochii de priveliști, minunate cum numai în acele părți pot fi, a plecat spre casă, scoborând prin Bulzești, Rîșculița, Baia de Criș, Tebea, Brad, Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

— la Zlatna prin pasul munților Curechiului, — apoi la Cib unde a vizitat biserica nouă și muzeul ei — și în fine la Glod. (s. o)

Dlul R. B. student în B. Articolul trimis este scris într-o limbă pe care cetitorii noștri nu o înțeleg, și e vorba în el de mișcări de acelea care pe ei nu-i interesează, deci, să nu fie cu supărare dacă, nu-l putem publica.

Dlul B. B. în Gh. Acelaș răspuns și D. Tale. A scrie despre socialism, pentru popor, e un lucru foarte greu.

Am primit câte 75 lei dela următorii: Bucur Șogău, Eufemia Ștefănică, Coman Ioan, Of. parohial gr.-cat. Sănmărtin, Soc. Sf. Pavel Peceiu, Iuliu Nistor, Ana Pop, I. Șerban, Vasile Cosma, Ioan Mut, Dehelean Ioan, Ioan Mureșan, Dechi Chirilă I. I. O., Irimieș Teodor, Lazar Caba, George Popu, Ioan Deac, Mesaroș Iosif, Georgiu Salagean, Maroși Mihai, Iuliu Birou, Ioan Tartia, Popa Gh. Alexandru, Tecariu Ștefan, Iuliu Pop, Petru Varharinschi, Vasile Sărbu.

Câte 100 Lei: Demetriu Rusu, Mărza Dumitru, Eugenia Hopârtean, Gh. Nicolau, Victor Pop, Vasile Moldovan, Vasile Mădăraș, Of. parohial gr.-cat. Bogata de M. Dem. Rusu, Sănicoară pt. I. Muste. Rusu Teodor, Ioan Cosmuță, Daniel Geran, Vasile Cionea I. Pavel, Ioan Cosmuță, Pușcaș Pompeiu, Nyergeș Ștefan.

Câte 150 Lei: Alexandru Boieriu, Toderici Nicolae, Mărginean Ioan, Nicodim Mărza, Aurel Mureșan, Victor Socol, Teodor Lungu, Vasile Vasieș, Spinean George, Maria Octavian Pop, Rațiu Ioan, Naghiu Nicolae, Traian Bălan, Ștefan Giurgiu, Coman Alex. Teofil Herineanu, Gh. I. Cojocariu, Ioan Filip, Vicențiu Stanciu Ștefan Țarină, Demetriu I. Șaitoș, Muntean V. Nicolae, Zaharie Lingaci, Lucreția Dan, Deji Iacob, Maria Bucur, Vlad Vasile.

Câte 180 Lei: Mihailă Colcer, Toma Megeșan, Albin Mărginean.

Alte sume: Petru Gherman 240, Iosif Benteci 225, Ana Bărsan 80, Pr. Demetriu I. Șaitoș 60, Tanase Maria 230, Maria Erdoș 40, Nicolae Spătariu 255, Ioan Toma I. I. 250, Rusu Irimieș 40, Hossu Iosif 60, Gh. Russu 255, Lucreția Mera 85, Iosif Zinvel 80, Vasile Bărsan 200, Lechințan Gregorie Lică 40, Dosu Nicolae 292, Ștefan Szabo 317, Iacobeiu Procop 42, Paskuj Cornelia 168, Alexandru Rusca 147, Ioan Mureșan 40, Simion Lazar 40, Românul Aiud 200, Ioan Oprineca 300, Ioan Crișan 250, Valeriu Florian 500, Mirian Radu 350, Victor Barna 548, Miron Rodu 30, Aurel Pop 240, Dr. Bălan 500, Octavian Modorcea 540, Bolovan Mitru 40, Rațiu Augustin 40, Moyotcă Nicolae 300, Ioan Ciungan 70, Onisie Socol 50, Câmpean Iosif 63, Teodor Petrican 200, Aurel Modi 80, Virgil Pop 347, Gheorghie Gântă 40, Dărcia Florian 330, Maria Boieriu 98, Cong. Surorilor unite, Georgiu 330, Iacobeiu Procop 62 Lei 50 b., Nicolae Gligor 115, Geoage Bone 915, Maier Nicolae 330, Păr. Leon M n 200, Tepeș Gheorghie 70, Ioan Vigh 40.

Redactor: IULIU MAIOR.

Școala normală de învățători din Cristur

Aviz

La Școala Normală din Cristur jud. Odorhei se fac înscrieri în toate clasele. Taxele pentru clasa I-a sunt 5000 Lei, plătitibile în 3 rate. Localul școlii este frumos, sănătos, interaatul confortabil, regiunea de munte.

Director

Iustin Salanțiu

(174) 1-1

Caut să cumpăr un cazan de fier rachi,

care sa aiba capacitatea dela 100—150 litri.

Adresa cumpărătorului la Redacția foll.

175 (1-1)